

STANDARD DYRKNINGSVEJLEDNING

FOR

ALSTROEMERIA TIL SNIT

	ALSTROEMERIA TIL SNIT
Botanik	Familie: Amaryllidaceae Hjemsted: Sydamerika, især Chile og Peru.
Formering	Arterne kan frøformeres. Hybriderne kan kun formeres <u>vegetativt</u>. Den vegetative formering sker ved deling af de kødfulde rhizomer. På hvert rhizom skal der være 3-4 øjne. Formeringen sker i reglen hos forædlerfirmaet, hvorfra der købes nye sorter. Vegetativ formering sker også som vævskultur, dels for hurtig opformerings, dels for at rense planterne for nematoder. Udplantning. Hvis der plantes frit ud i bunden af husene, skal jorden være porøs og veldrænet. Jorden grundgødskes i henhold til jordanalyse. Der kan også plantes i inaktive voksemedier, f.eks. stenuld. Beddet er ca 1 m bredt og planteafstanden er normalt 50 cm mellem rækkerne og 40-50 cm mellem planterne i rækkerne, ca. 60 cm gang mellem beddene. Da planterne let vælter, lægges net ud, så planterne kan vokse op gennem disse. Det nederste net kan have en maskestørrelse på 12,5x12,5 cm, medens de næste lag er 17x20 cm. Hvorvidt der anvendes 2-3 eller 4 lag afhænger af sortens højde.
Klima	Temperatur. Efter udplantning i oktober-november holdes temperaturen på 16°C for at få rodudviklingen i gang. Efter 4-6 uger sænkes temperaturen til 8-10-12°C. Fra begyndelsen af januar holdes 12°C, i februar 14°C og fra marts 16°C, men ikke højere (hvis det er muligt). Luftfugtighed. For høj relativ luftfugtighed medfører forøget risiko for svampeangreb, især gråskimmel. Luftfugtigheden må dog heller ikke sænkes for hurtigt, det kan forårsage bladsvindninger

	(udtørring). Så hvis det på grund af for høj temperatur bliver nødvendigt at lufte kraftigt, kan det være gavnligt at overbruse jorden og gangene. Skygge. Alstroemeria er en lyskrævende planter, så det eneste tidspunkt, der skygges, er hvis temperaturen efter første skæring i april/maj bliver så høj, at det påvirker dannelsen af næste hold blomster.
Vand, gødning, CO₂	Alstroemeria foretrækker en ensartet, rigelig vandforsyning, afhængig af temperatur og årstid. Stående vand må dog ikke forekomme. Planterne er følsomme over for høje saltkoncentrationer, så der bør ikke vandes ud med Lv over 1,3 - 1,5. Der vandes med gødningsvand sammensat i forholdet: N : P : K : Ca : Mg 100 : 10 : 94 : 61 : 12 + mikronæring Hver 3-4 uge bør foretages jordbundsanalyse for at være sikker på, at gødningsplanen er rigtig i det aktuelle gartneri. CO₂-koncentration på 600-800 ppm fremmer væksten.
Blomsterinduktion	Blomsterdannelsen (induktionen) sker bedst ved 13-15°C i jorden, medens lang dag (LD) fremmer blomsterudviklingen. Efter 8-10 uger ved 13-15°C er blomsteranlæggene færdigdannede, og dagforlængelsen kan begynde. De ældre sorter blomstrede bedst og gav de kraftigste stængler, ved ca. 13 timer dag, medens de fleste nye sorter blomstrer godt og hurtigt ved 16 timer dag uden at det går ud over blomsterstænglens kvalitet. Lang dag må ikke startes for tidligt på året, hvis der ikke gives vækstlys. Den lave lysintensitet kan medføre indtørrede blomster.
Vækstlys	Til tidlig produktion er vækstlys nødvendig, 40-60 W pr. m² SON-T. Der må dog som tidligere nævnt, ikke gives lang dag før køleperioden er afsluttet.
Kulturforløb	Der plantes typisk i september-oktober og de første måneder holdes 16°C i luft og jord. Derefter sænkes temperaturen i 8-10 uger til 10°C, så jordtemperaturen bliver 13-15°C. Efter køleperioden hæves temperaturen gradvist til 16°C, samtidig med at der gives LD (og vækstlys).

	Skæring kan da begynde marts/april, når 1 blomst pr. skud er åben. Afhængig af sorten rykkes eller skæres stænglen af. Når første flor er høstet skygges husene udvendigt og der holdes så lav temperatur som muligt (helst 13-15°C i jorden) i 8-10 uger. Næste flor vil da komme i sept.-okt.-nov., og hvor stort det bliver afhænger meget af, hvor lavt det har været muligt at holde temperaturen om sommeren. I Holland er der lavet forsøg med at nedgrave vandrør i 10 cm dybde, 25 cm mellem hvert rør, og så lede grundvand gennem rørene. Herved har det været muligt i sommerperioden at sænke jordtemperaturen fra ca. 19°C til ca. 17°C og forøge udbyttet med 20-35%. For at få en god blomsterudvikling i okt.-nov. er det nødvendigt med dagforlængelse/vækstlys. Udtynding. Både forår, men især om efteråret, kommer der en del tynde skud. Disse bør fjernes, dels fordi de er svage og i reglen uden blomster, dels fordi det er vigtigt at få så meget lys og luft ned mellem planterne som muligt. Herved får de gode skud bedre vækstbetingelser, og der bliver mindre risiko for gråskimmelangreb.
Efterbehandling/ opbevaring	Efter høst stilles stænglerne i vand med et behandlingsmiddel. Den totale holdbarhed fra høst er ca. 21 dage.
Skadegørere	Nematoder (rodål) (<i>Pratylenchus bolivianus</i>): Angrebne planter producerer ca. 20% færre blomster end ikke angrebne planter. Pythium- og Rhizoctoniaangreb kan være indgangsporten for nematodeangreb. Bladlus: De yngste skud/spidser bliver deforme, på de undersiddende blade ses den hvide ham, som er skiftet. Ofte er de undersiddende blade klæbige, evt. dækket af en sort/mørkebrun svampebelægning (brandsvampe i honningdug). Uglelarver: De yngste blade bliver spundet sammen af unge larver. Herved bliver skuddet beskadiget. .

	Mellus: Små, hvide lus, som bevæger sig, når planterne røres. Bladene under de angrebne blade bliver fedtede/klæbrige og får senere end sort svampebelægning. Spindemider: På oversiden af bladene ses lyse punkter (små pletter), på undersiden sidder miderne. Snegle: Snegle kan forårsage alvorlige skader, især den sorte snegl, på nye skud. Sneglene kommer kun over jorden midt om natten. Trips: I skudspidserne kan der findes trips, som er små, stegformede dyr, der lever i den yngste del af skuddet. Ved kraftige angreb kan skuddet/bladene blive deformerede. Gråskimmel (Botrytis cinerea): Forebygges ved at holde et godt klima med luftbevægelse mellem planterne og en relativ lav luftfugtighed (60-75% RH). Rhizoctonia: Angriber primært i rodhalsen, som bliver gråsort. Angrebet breder sig cirkulært fra "angrebsstedet". Pythium (rodråd, kimskimme): Rødderne bliver vanddrukne og går til grunde. Vandmættede jorde fremmer angrebet. Alstroemeriamosaikvirus: Bladene bliver gulspættede. Der findes ingen behandlingsmulighed.
Udbytte	Afhængig af sorten kan høstes 170-230 stængler pr. m ² pr. år.